

WICEPREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
Tadeusz Dziuba

KIN.410.001.04.2020

Pan Marek Gróbarczyk
Minister Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej
00-400 Warszawa, ul. Nowy Świat 6/12

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/20/001 Wykonanie budżetu państwa w 2019 r. w części 21 – Gospodarka morska

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa
T +48 22 444 56 49, F +48 22 444 57 43
kin@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Ministerstwo Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej (dalej: MGMIŻŚ lub Ministerstwo), Warszawa ul. Nowy Świat 6/12.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Marek Gróbarczyk, Minister Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej od dnia 16 listopada 2015 r. (dalej: Minister). (akta kontroli str.11-14)
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ (dalej: ustawa o NIK).
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Infrastruktury.
Kontrolerzy	1. Maria Raińczuk, specjalista kp, upoważnienie do kontroli nr KIN/15/2020 z dnia 7 stycznia 2020 r. 2. Witold Olczyk, główny specjalista kp, upoważnienie do kontroli nr KIN/16/2020 z dnia 7 stycznia 2020 r. (akta kontroli str.1-4)

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania budżetu państwa na 2019 r., pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności działań podejmowanych przez dysponenta części budżetowej 21 – Gospodarka morską oraz ocena wykonania planów finansowych jednostek finansowanych w ramach tej części budżetu państwa. Ocenie podlegały w szczególności:
Zakres kontroli	<ul style="list-style-type: none">– realizacja wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym rzeczowe efekty uzyskane w wyniku realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych,– sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2019 r. w zakresie operacji finansowych,– system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań,– nadzór i kontrola sprawowane przez dysponenta części budżetu państwa w trybie art. 175 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych² (dalej: ufp), w tym:<ul style="list-style-type: none">a) nadzór nad wykonaniem planów finansowych podległych jednostek,b) nadzór nad wykorzystaniem i rozliczeniem dotacji wypłaconych z budżetu państwa w części 21 – Gospodarka morską. <p>Ponadto przeprowadzono analizę porównawczą danych ujętych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego.</p> <p>Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych:</p>

¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 489 ze zm.

² Dz. U. z 2019 r. poz. 869 ze zm.

- analizy realizacji wydatków budżetu, w tym efektów rzeczowych uzyskanych w ich wyniku,
- kontroli prawidłowości zmian budżetu dokonywanych w części 21 – Gospodarka morską w trakcie roku budżetowego,
- kontroli prawidłowości dokonanych blokad,
- analizy wybranej próby wydatków dysponenta III stopnia³,
- analizy wybranych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego,
- kontroli wykonania wskaźników rzeczowych ustalonych w budżecie zadaniowym,
- analizy stanu zobowiązań,
- analizy prawidłowości sporządzenia wybranych sprawozdań,
- analizy stosowanych przez dysponenta instrumentów nadzoru nad wykonaniem budżetu w ramach części 21.

Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. *Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej kontrolowanej działalności.*

Do oceny wykonania budżetu państwa w części 21 Gospodarka morską, wykorzystano również wyniki kontroli wykonania planu finansowego na 2019 r. w Urzędach Morskich (dalej: UM) w Gdyni, Słupsku i Szczecinie.

(dowód: akta kontroli str. 12-14, 190-191, 392-412)

III. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2019 r. w części 21 – Gospodarka morską.

Uzasadnienie oceny ogólnej

W toku wymienionych powyżej działań kontrolnych we wszystkich obszarach wymienionych w opisie celu i zakresu kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości. Ocenę pozytywną uzasadnia w szczególności:

- wykonanie wydatków budżetu państwa w 2019 r. z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonych w ufp i jej aktach wykonawczych,
- sporządzenie rocznych sprawozdań za 2019 r. w części 21 – Gospodarka morską, prawidłowo i terminowo, stosownie do przepisów rozporządzeń Ministra Finansów (dalej: MF), w sprawie sprawozdawczości budżetowej, sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych, a także sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym⁵,
- realizacja planu dochodów - pobrane w części 21 dochody wyniosły 17 608,2 tys. zł, co stanowiło 138,4% planu dochodów, jednak z uwagi na konieczność dokonania zwrotu nadpłaconego dochodu z lat poprzednich były niższe o 14 071,6 tys. zł i wyniosły per saldo 3536,6 tys. zł.

Ponadto podjęte przez Ministra działania, o które NIK wnioskowała w Informacji o wynikach kontroli wykonania budżetu państwa za rok 2018⁶, mające na celu

³ Funkcję dysponenta III stopnia w Ministerstwie Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej pełniło Biuro Dyrektora Generalnego (dalej: BDG lub dysponent III stopnia).

⁴ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2019 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

⁵ Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1393), rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1773), rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym (Dz. U. Nr 298 poz. 1766 ze zm.).

⁶ Informacja o wynikach kontroli wykonania budżetu państwa w 2018 r. w części 21 – Gospodarka morską Nr KIN.430.005.2019. Informację o sposobie realizacji wniosków uzyskano od Ministra dnia 29 stycznia 2020 r. pismem Nr BKAW.ZSWP.0910.1.2020.EJ w trybie wyjaśnień pobranych w trakcie trwania niniejszej kontroli.

skuteczniejsze monitorowanie zadań inwestycyjnych, przyczyniły się do poprawy wykorzystania środków europejskich oraz terminowości sporządzania, kompletności i jakości dokumentacji wytwarzanej w procesie realizacji umów z wykonawcami zadań.

Przyjęte mechanizmy kontroli zarządczej w obszarze sprawozdań budżetowych zapewniały prawidłowość sporządzania tych dokumentów, w tym sprawozdań z wykorzystania budżetu środków europejskich oraz sprawozdań w zakresie operacji finansowych.

Sprawowany przez dysponenta części nadzór nad podległymi jednostkami, o którym mowa w art. 175 ust. 1 i 2 ufp, był skuteczny.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁷ kontrolowanej działalności

OBSZAR

Opis stanu faktycznego

1. Dochody budżetowe

1.1. Dochody w części 21 (łącznie)

Zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2019 r., kontrola dochodów budżetowych w tej części budżetowej została przeprowadzona według uproszczonej tematyki, obejmującej analizę porównawczą danych ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego.

Zrealizowane w 2019 r. dochody w części 21 wyniosły 3536,6 tys. zł i były niższe o 72,2% od kwoty planowanej w ustawie budżetowej na 2019 r.⁸ (12 719,0 tys. zł). W porównaniu do wykonania w 2018 r. dochody w tej części były niższe o 77,5% (o 12 202,2 tys. zł)⁹.

Niższa od planu realizacja dochodów w 2019 r. wynikała przede wszystkim ze zwrotu nadpłaconego dochodu dokonanego jednemu z wykonawców umowy inwestycyjnej z 2014 r. w wysokości 14 071,6 tys. zł. Największe dochody – 13 480,3 tys. zł, tj. 76,5% ogółu dochodów w tej części, pobrano w dziale 600 – Transport i łączność, natomiast z uwagi na konieczność dokonania zwrotu środków, o którym mowa powyżej, kwota dochodu wykazana w dziale 600, miała wartość ujemną, tj. minus 591,3 tys. zł. Na uzyskane w 2019 r. dochody w dziale 600 złożyły się w szczególności wpływy z tytułu:

- najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa – 3553,2 tys. zł,
- opłat egzaminacyjnych oraz opłat za wydawanie świadectw, dyplomów, zaświadczeń, certyfikatów i ich duplikatów – 3190,2 tys. zł,
- różnych opłat (za inspekcje statków, rejestracje jednostek pływających, wydanie kart bezpieczeństwa, zezwoleń na wejście/wyjście statków do/z portów) – 1381,1 tys. zł,
- realizacji usług (opłaty portowe, przystaniowe, pasażerskie, tonażowe, obsługa oznakowania nawigacyjnego) – 1269,8 tys. zł,
- opłat za zezwolenia, akredytacje oraz opłaty ewidencyjne (m.in. zezwolenia na wykonywanie prac podwodnych) – 1077,8 tys. zł,
- kar i odszkodowań wynikających z umów – 793,6 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 95, 236-239, 266-292, 349-356, 392-393, 402, 416-418)

⁷ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁸ Ustawa budżetowa na rok 2019 z dnia 16 stycznia 2019 r. (Dz.U. z 2019 r. poz. 198).

⁹ Bez kwoty 14 071,6 tys. zł, przeznaczonej na zwrot nadpłaconego dochodu z lat poprzednich i objętej ugodą sądową opisaną w przypisie 10, realizacja dochodów w części 21 wyniosłaby 17 608,2 tys. zł, co stanowiło 138,4% planu dochodów i 111,9% wysokości dochodów osiągniętych w 2018 r.

Na koniec 2019 r. w części 21 wystąpiły należności pozostałe do zapłaty w kwocie 1923,7 tys. zł, w tym zaległości netto w wysokości 1697,8 tys. zł. W porównaniu do stanu na koniec 2018 r. należności zmniejszyły się o 24 555,7 tys. zł, a zaległości o 24 515,7 tys. zł. Znacząca część należności i zaległości występujących w roku 2018, w kwocie 20 493,1 tys. zł wynikała z tytułu nałożonej przez Dyrektora Urzędu Morskiego w Szczecinie kary umownej na Wykonawców – Energopol Szczecin S.A. z siedzibą w Szczecinie i Przedsiębiorstwo Robót Czerpalnych i Podwodnych Sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku (działających łącznie), za opóźnienia w realizacji umowy przy realizacji inwestycji pn. „*Modernizacja toru wodnego Świnoujście – Szczecin Kanał Piastowski i Mieliński – etap II, strona wschodnia i zachodnia*”. Powyższa należność i zaległość w kwocie 20 493,1 tys. zł powstała w latach 2013 - 2015. W 2019 r. doszło do zawarcia ugody¹⁰ w zakresie powyższych należności i zobowiązań, która spowodowała wzajemne zaspokojenie roszczeń stron w zakresie kwot spornych oraz znaczny spadek należności i zaległości w ujęciu rok do roku. Na należności i zaległości wykazane na koniec 2019 r., złożyły się głównie: wpływy z tytułu grzywien, mandatów i innych kar pieniężnych od osób fizycznych, osób prawnych, jednostek organizacyjnych, najmu i dzierżawy oraz sprzedaży składników majątkowych Skarbu Państwa, wpływy z różnych dochodów i z pozostałych odsetek.

(dowód: akta kontroli str. 236-239, 266-292, 324-325, 349-356, 393-394, 413-418, 428, 437-441)

1.2. Dochody dysponenta III stopnia

Zrealizowane dochody przez dysponenta III stopnia wyniosły 3686,1 tys. zł, co stanowiło 256,2% kwoty planowanej w ustawie budżetowej na 2019 r. (1439,0 tys. zł). Wyższa realizacja planu dochodów wynikała przede wszystkim z wpływu z różnych opłat 3435,9 tys. zł, w tym przede wszystkim z opłaty za użytkowanie gruntów pokrytych wodami, wniesionej przez spółkę z o.o. B-WIND POLSKA w wysokości 2987,0 tys. zł, w związku z wydaniem tej spółce pozwolenia na wznoszenie i wykorzystywanie sztucznych wysp, konstrukcji i urządzeń w polskich obszarach morskich dla przedsięwzięcia pn. *Zespół morskich farm wiatrowych o maksymalnej łącznej zainstalowanej mocy 200 MW*. Kwota ta nie była możliwa do precyzyjnego określenia na etapie planowania dochodów budżetu państwa. W porównaniu do dochodów dysponenta III stopnia osiągniętych w 2018 r. dochody te były wyższe o 1799,0 tys. zł (tj. o 95,3%).

(dowód: akta kontroli str. 94-95, 190-191, 224-228, 601-613, 615-643, 648-695)

Na koniec 2019 r., zgodnie ze sprawozdaniem Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych dysponenta III stopnia, wystąpiły należności pozostałe do zapłaty w kwocie 15,2 tys. zł. dotyczące m.in.: opłaty uiszczonej na rzecz Skarbu Państwa dotyczącej postępowania sądowego i prokuratorskiego od Marina Hotele Service Sp. z o.o. w Szczecinie w likwidacji (8,6 tys. zł), zwrotu kosztów postępowania sądowych od Przedsiębiorstwa Spedycji Międzynarodowej C. Hartwig Warszawa S.A. (0,4 tys. zł) oraz innych kar umownych (3,5 tys. zł) i odsetek (1,7 tys. zł). W odniesieniu do stanu na koniec 2018 r. kwota należności była wyższa o kwotę 11,8 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 324-325, 625-635, 644-658)

¹⁰ Ugoda sądowa, jako załącznik do protokołu rozprawy z dnia 22 maja 2019 r. przed Sądem Okręgowym w Szczecinie, VIII Wydziałem Gospodarczym, pomiędzy Energopol Szczecin S.A. z siedzibą w Szczecinie i Przedsiębiorstwem Robót Czerpalnych i Podwodnych Sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku (wykonawcami robót inwestycyjnych w latach 2013-2015), a Skarbem Państwa – Dyrektorem Urzędu Morskiego w Szczecinie (zamawiający).

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OBSZAR

2. Wydatki

Opis stanu
faktycznego

2.1. Wydatki budżetu państwa

2.1.1. Wydatki w części 21 (łącznie)

W ustawie budżetowej na 2019 r., wydatki budżetu państwa w części 21 zostały zaplanowane w kwocie 571 659,0 tys. zł. W trakcie 2019 r. plan został zwiększony 44 decyzjami o kwotę 64 950,5 tys. zł – w tym:

- 43 decyzjami MF (42 decyzje o uruchomieniu środków z rezerwy celowej w wysokości 63 972,7 tys. zł. oraz jedna decyzja o przesunięciu środków z cz. 69 – Żegluga śródlądowa – w wysokości 931,8 tys. zł),
- jedną decyzją Ministra GMiŻS (przesunięcie środków z cz. 22 – Gospodarka wodna – w wysokości 46,0 tys. zł).

Ponadto w trakcie 2019 r., trzema decyzjami MF, planowane wydatki, zostały zmniejszone o kwotę 3075,2 tys. zł (nastąpiło przeniesienie tych środków do części 22 – Gospodarka wodna w kwocie 50,7 tys. zł i do cz. 83 – Rezerwy celowe w kwocie 3024,5 tys. zł). W 2019 r. nie zwiększano planu wydatków dla części 21, środkami z rezerwy ogólnej budżetu państwa. W efekcie tych zmian plan wydatków po zmianach wynosił 633 534,3 tys. zł.

Zrealizowane w części 21 wydatki wyniosły 612 361,7 tys. zł, tj. 96,7% planu po zmianach. W porównaniu do wykonania w 2018 r. wydatki były wyższe o 90 164,3 tys. zł, tj. o 17,3%. Wydatki w kwocie 374 672,9 tys. zł (61,2% wydatków ogółem) poniesiono w dziale 600 – Transport i łączność, które zostały zrealizowane w 94,9% planu po zmianach, przede wszystkim w:

- rozdziale 60043 – Urzędy morskie (319 074,5 tys. zł);
- rozdziale 60044 – Ratownictwo morskie (39 448,6 tys. zł)

Ponadto ponoszono wydatki głównie w:

- dziale 730 – Szkolnictwo wyższe i nauka (156 192,0 tys. zł),
- dziale 750 – Administracja publiczna (34 716,2 tys. zł) i
- dziale 900 – Gospodarka komunalna (33 988,6 tys. zł).

(dowód: akta kontroli str. 10, 93, 157-165, 217-228, 234-239, 266-292, 295-298, 321-340, 394-402, 419-426, 428-434, 437-439, 536-541)

Ze środków przyznanych z rezerwy celowej wykorzystano kwotę 63 595,6 tys. zł, (tj. 99,4% przyznanych środków), m.in. na:

- pokrycie zobowiązań Skarbu Państwa w łącznej kwocie 19 745,9 tys. zł z tytułu ugody sądowej zawartej pomiędzy Skarbem Państwa – Dyrektorem Urzędu Morskiego w Szczecinie a Konsorcjum: Energopol – Szczecin S.A. (POLiŚ 2007-2013) oraz pokrycie zobowiązań Skarbu Państwa z tytułu podpisania ugody przed sądem pomiędzy Skarbem Państwa – Dyrektorem Urzędu Morskiego w Słupsku, a Strabag Wassebrau GmbH Strabag Hydrotech, Hydrotechnika Colcrete von Essen, Colcrete von Essen GmbH & CO.KG, w związku z realizacją inwestycji pn. „Odbudowa i rozbudowa umocnień brzegu morskiego w Kołobrzegu km 330,4-333,4”,
- modernizację toru wodnego do Portu Północnego w Gdańsku (POLiŚ) – w kwocie 15 412,2 tys. zł,

- podwyższenie wynagrodzeń pracowników uczelni morskich w związku z art. 368 ust. 9 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce¹¹ (dalej: Prawo o szkolnictwie wyższym) w kwocie 8002,0 tys. zł,
- budowę dwóch wielozadaniowych jednostek pływających dla UM w Szczecinie – w kwocie 7084,1 tys. zł,
- wymianę taboru pływającego UM w Gdyni w kwocie 4117,4 tys. zł,
- zabezpieczenie zagrożonych odcinków zachodniego wybrzeża w kwocie 2458,5 tys. zł,
- modernizację toru wodnego Świnoujście - Szczecin do głębokości 12,5 m (POLiŚ) w kwocie 1800,6 tys. zł,
- modernizację wejścia do portu wewnętrznego (w Gdańsku). Etap IIIA. w kwocie 1043,1 tys. zł.

Nie stwierdzono wykorzystywania środków z rezerw celowych na podwyżki wynagrodzeń, z wyjątkiem sytuacji podnoszenia wynagrodzeń nauczycieli szkolnych i akademickich w szkołach technicznych i wyższych uczelniach morskich, które wynikały wprost z nowelizacji ustaw regulujących obszar oświaty i kształcenia.

(dowód: akta kontroli str. 10, 93, 217-223, 229-230, 295-298, 335-340, 347-348, 376-386, 515-535, 576-586)

Uruchomione środki z rezerwy celowej wg grup ekonomicznych wykorzystano na: dotacje i subwencje – 8002,0 tys. zł, wydatki bieżące – 23 582,5 tys. zł, wydatki majątkowe – 32 388,1 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 93, 217-223, 429-434)

W 2019 r. Minister podjął 13 decyzji w sprawie blokady wydatków budżetu państwa w części 21 na ogólną kwotę 3397,0 tys. zł (tj. 0,5% planu po zmianach), w tym m.in. na kwotę:

- 2250,0 tys. zł w związku z późnym ogłoszeniem przez Agencję Rozwoju i Modernizacji Rolnictwa naboru wniosków w ramach działania „Porty rybackie, miejsca wyładunku, giełdy rybne i przystanie – Inwestycje w zakresie poprawy infrastruktury portów rybackich, miejsc wyładunku, giełd rybnych lub przystani – zakres rybołówstwa morskiego”¹², nie było możliwości wykorzystania środków finansowych w tym zakresie w 2019 r.;
- 331,1 tys. zł w związku z brakiem możliwości uruchomienia nowego kierunku nauczania w Zespole Szkół Morskich w Świnoujściu (środki z rezerwy celowej);
- 154,2 tys. zł w związku z brakiem możliwości rozpoczęcia prac budowlanych w ramach zadania inwestycyjnego pod nazwą „Budowa budynku warsztatowo-biurowo-magazynowego. Etap I” (inwestycja UM w Gdyni), spowodowanym znacznymi opóźnieniami w uzyskiwaniu pozwoleń administracyjnych związanych z tą budową;
- 134,7 tys. zł w związku z niewykorzystaniem pełnego planu wydatków wynikającym z opóźnień wykonawcy dokumentacji przedprojektowej dla realizacji zadania „Przebudowa wejścia do Portu Ustka” w ramach PO Rybactwo i Morze 2014-2020.

Pomimo dwukrotnego monitorowania przez Ministra wszystkich dysponentów III stopnia w sprawie zgłaszania nadwyżek środków finansowych, dyrektor Zespołu Szkół Morskich w Świnoujściu posiadając wiedzę już we wrześniu, że nie uruchomi planowanej liczby nowych klas, środki z rezerwy celowej w wysokości 331,1 tys. zł, zgłosiła jako nadwyżkę do blokowania dopiero dnia 3 grudnia 2019 r. Także Dyrektor UM w Gdyni, pomimo zmiany harmonogramu wydatków na program

¹¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 85 ze zm.

¹² Działanie objęte projektem pod nazwą: „Poprawa infrastruktury w małych portach, Mrzeżyno, Niechorze, Lubin, Trzebież, realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze 2014-2020 (dalej: PO Rybactwo i Morze).

„Budowa drogi wodnej łączącej Zalew Wiślany z Zatoką Gdańską” dokonanej 9 sierpnia 2019 r. przez Radę Ministrów, nie złożył do końca 2019 r. wniosku o zablokowanie niewykorzystanych środków przeznaczonych na ten cel w wysokości 16 830,0 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 10, 157-165, 229-230, 321-340, 347-348, 376-386)

W strukturze wykonanych wydatków budżetowych w części 21 – według grup ekonomicznych – wydatki majątkowe stanowiły 8,5% (51 960,6 tys. zł), wydatki na dotacje i subwencje – 24,3% (148 597,2 tys. zł), wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych – 0,9% (5847,6 tys. zł), a wydatki na współfinansowanie projektów z udziałem środków UE – 13,1% (80 138,5 tys. zł) a wydatki bieżące 53,2% (325 817,9 tys. zł).

Wydatki bieżące wyniosły 325 817,9 tys. zł, tj. 99% planu po zmianach (plan – 329 026,5 tys. zł). Były one wyższe od wydatków w 2018 r. o 19 243,7 tys. zł (6%). Istotną pozycję w tej grupie wydatków (40,0%), stanowiły wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń, które wyniosły 130 192,3 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 107-116, 217-223, 391-439, 535-545)

Wydatki majątkowe wykonano w wysokości 51 960,6 tys. zł, tj. w 75% planu po zmianach (68 873,0 tys. zł). Były one wyższe od wydatków majątkowych w 2018 r. o 19 942,8 tys. zł (o 62%). Na realizację zakupów inwestycyjnych wydatkowano kwotę 8676,9 tys. zł (tj. 99,3% planu po zmianach), a na inwestycje budowlane – 43 283,8 tys. zł (tj. 72% planu po zmianach). Niski poziom realizacji wydatków budżetu państwa na inwestycje budowlane według wyjaśnień udzielonych przez dyrektora Departamentu Gospodarki Morskiej (dalej: DGM), był spowodowany tym, że w dniu 9 sierpnia 2019 r. Rada Ministrów przyjęła w trybie obiegowym aktualizację uchwały Nr 57/2016 ustanawiającej program wieloletni pod nazwą „Budowa drogi wodnej łączącej Zalew Wiślany z Zatoką Gdańską”, polegającą na zwiększeniu całkowitej wartości Programu z 880 000 tys. zł do 1 987 500 tys. zł oraz na zmniejszeniu wydatków w 2019 r., z 31 830 tys. zł do 15 000 tys. zł. Kwoty 16 830 tys. nie wydatkowano i nie zgłoszono do blokowania. Nie dokonano również stosownej do zmian w programie, zmiany planu finansowego UM w Gdyni realizującego to zadanie. Pomimo dwukrotnego monitowania przez Ministra wszystkich dysponentów III stopnia w sprawie zgłaszania nadwyżek środków finansowych, Dyrektor UM w Gdyni nie zgłosił do zablokowania kwoty o którą zmniejszono plan wydatków na Program w 2019 r. Także Minister Finansów oraz Minister GMiŻS nie podjęli decyzji o zablokowaniu nadwyżki środków, o które zmniejszony został harmonogram wydatków na realizację tego programu w 2019 r., a na podjęcie takiej decyzji pozwalał przepis art. 177 ust. 1 pkt. 3 upf.

Łącznie ze współfinansowaniem projektów z udziałem środków Unii Europejskiej (dalej: UE), wykonanie wydatków majątkowych w 2019 r. wyniosło 127 668,0 tys. zł, tj. 87,8% planu¹³. Wydatki były realizowane zgodnie z zaplanowanym na 2019 r. zakresem rzeczowym i uzasadnione z punktu widzenia realizowanych zadań. Wydatki majątkowe (środki liczone łącznie na wydatki majątkowe wraz ze środkami z grupy współfinansowanie) w 2019 r. wykonano w ramach:

- programu wieloletniego pn. „Program ochrony brzegów morskich”¹⁴,
- programu wieloletniego „Budowa drogi wodnej łączącej Zalew Wiślany z Zatoką Gdańską”¹⁵,

¹³ W przypadku zmiany planu finansowego, realizacja planu wydatków majątkowych budżetu państwa ukształtowałaby się na poziomie 99,8%.

¹⁴ Ustawa z dnia 28 marca 2003 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Program ochrony brzegów morskich” (Dz. U. z 2016 r. poz. 678).

¹⁵ Uchwała Nr 57/2016 Rady Ministrów z dnia 24 maja 2016 r. w sprawie ustanowienia programu wieloletniego „Budowa drogi wodnej łączącej Zalew Wiślany z Zatoką Gdańską” (niepublikowana).

Ponadto środki przeznaczone zostały m.in. na realizację następujących zadań:

- modernizacja układu falochronów osłonowych w Porcie Północnym w Gdańsku,
- modernizacja wejścia do portu wewnętrznego w Gdańsku. Etap IIIA,
- modernizacja zespołu budynków AM w Szczecinie,
- zabezpieczenie zagrożonych odcinków zachodniego wybrzeża,
- budowa stałego falochronu osłonowego Basenu Rybackiego w Stepnicy,
- wykonanie izolacji pionowej i poziomej budynków Uniwersytetu Morskiego w Gdyni,
- modernizacja toru wodnego do Portu Północnego w Gdańsku,
- ochrona brzegów morskich w rejonie Półwyspu Helskiego,
- wybudowano i wyposażono slip na rzece Wiśle przy BSR w Świbnie,
- budowa łodzi ratowniczej o zwiększonej zdolności holowniczej oraz możliwości zbierania zanieczyszczeń olejowych,
(dowód: akta kontroli str. 9, 217-223, 234-235, 357-371, 429-434, 437-439, 558-575, 587-600, 1233-1275)

Dotacje.

Łącznie kwota dotacji i subwencji dla wyższych uczelni morskich została zaplanowana w wysokości 156 122,6 tys. zł. Uczelnie wykorzystały kwotę 156 115,2 tys. zł, tj. w blisko 100%. W porównaniu do 2018 r. (141 064,9 tys. zł), kwota wykorzystanych dotacji i subwencji łącznie, była wyższa o 15 050,3 tys. zł, tj. o 10,7%.

Zaplanowane środki na dotacje podmiotowe¹⁶ dla uczelni morskich w kwocie 40 341,0 tys. zł, wykorzystano w pełnej wysokości. Dotacje przeznaczono na zadanie związane z utrzymaniem statków szkolnych i specjalistycznych ośrodków szkoleniowych kadr morskich oraz na zadanie związane z zapewnieniem osobom niepełnosprawnym warunków do pełnego udziału w procesie przyjmowania na studia, do szkół doktorskich, kształceniu na studiach i w szkołach doktorskich lub prowadzeniu działalności naukowej.

Na subwencje¹⁷ dla uczelni morskich zaplanowano kwotę 108 263,6 tys. zł. Wydatki te zrealizowano w wysokości 108 256,2 tys. zł, tj. 99,99%. Subwencje przeznaczono na utrzymanie i rozwój potencjału dydaktycznego oraz utrzymanie i rozwój potencjału badawczego, na zwiększenie wynagrodzeń pracowników uczelni morskich¹⁸ oraz na realizację programu edukacji wojskowej - Legia Akademicka.

Na dotacje celowe, udzielone w oparciu o zawarte umowy z uczelniami morskimi, w 2019 r. zaplanowano i wydatkowano kwotę 7518,0 tys. zł. Dotacje celowe dotyczyły trzech zadań inwestycyjnych realizowanych przez uczelnie (szczegóły w części wystąpienia 2.3. *Efekty rzeczowe prowadzonej działalności*).

Środki finansowe były przekazywane do Akademii Morskiej (dalej: AM) w Szczecinie i Uniwersytetu Morskiego w Gdyni (wskazanych w załączniku nr 8 do ustawy budżetowej na rok 2019), na podstawie miesięcznych zapotrzebowań na środki, składanych przez obie uczelnie. Podziału dotacji dokonano zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 września 2018 r. w sprawie sposobu podziału dla uczelni środków finansowych na świadczenia dla studentów oraz na zadania związane z zapewnieniem osobom niepełnosprawnym warunków do pełnego udziału w procesie przyjmowania na studia, do szkół doktorskich, kształceniu na studiach i w szkołach doktorskich lub prowadzeniu

¹⁶ Dotacje udzielone na podstawie przepisów art. 365 pkt. 3 w związku z art. 86 ust. 1 pkt 1-4 oraz art. 365 pkt 6 i art. 459 pkt 6 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2020 r. poz. 85 ze zm.) - nadzór nad uczelniami morskimi - art. 433 ust. 1 pkt 5.

¹⁷ Subwencje udzielone na podstawie przepisów art. 365 pkt 1 i 2 oraz art. 368 ust. 9 i art. 369 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2020 r. poz. 85 ze zm.) - nadzór nad uczelniami morskimi - art. 433 ust. 1 pkt 5.

¹⁸ Środki unuochomione z rezerwy celowej poz. 73 w związku z art. 368 ust. 9 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2020 r. poz. 85 ze zm.)

działalności naukowej¹⁹. Środki były przekazywane uczelniom zgodnie z harmonogramem zatwierdzonym przez Ministra (subwencje i dotacje podmiotowe) oraz zgodnie z zawartymi umowami (dotacje celowe), po otrzymaniu wniosku o płatność.

Badaniu poddano sprawozdania beneficjentów dotacji celowych przekazane Ministrowi, zgodnie ze wzorem załączonym do umów o udzielenie dotacji, wnioski o płatność kierowane przez uczelnie do Ministra, zlecenia uruchomienia środków finansowych a także dokumenty dotyczące potwierdzenia wykonania prac inwestycyjnych (faktury, dokumentacja przetargowa). Badanie 18,6% wykorzystanych dotacji (kwota dotacji, bez subwencji, wynosiła 47 859,0 tys. zł), w wysokości 7518,0 tys. zł nie wykazało nieprawidłowości.

(dowód: akta kontroli str. 8, 107-116, 166, 168, 192-216, 233, 299-320, 341-346, 372-375, 387-390, 527)

Przeciętne zatrudnienie w części 21 w 2019 r. wynosiło 1994 osoby i zwiększyło się w porównaniu do przeciętnego zatrudnienia w 2018 r. o 16 osób. Wydatki na wynagrodzenia (wraz z pochodnymi) zwiększyły się w porównaniu do 2018 r. o 10 867,9 tys. zł, co było konsekwencją m.in. podjętych decyzji dotyczących zwiększenia zatrudnienia w MG MiŻS wynikającego z wejścia w życie ustawy z dnia 5 lipca 2018 roku o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa²⁰ (dalej: ustawa o cyberbezpieczeństwie).

Przeciętne wynagrodzenie brutto na jednego pełnozatrudnionego w 2019 r. wynosiło 5545,5 zł i w porównaniu z przeciętnym wynagrodzeniem w 2018 r. było wyższe o 0,4 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 236, 266-268, 293)

Zobowiązania budżetu państwa w części 21 na koniec 2019 r. wyniosły 111 659,5 tys. zł i były wyższe o 92 178,1 tys. zł niż kwota zobowiązań na koniec 2018 r. (19 481,4 tys. zł). Zobowiązania dotyczyły głównie wydatków inwestycyjnych urzędów morskich (94 949,0 tys. zł) oraz dodatkowych rocznych wynagrodzeń (9131,9 tys. zł). Na wzrost zobowiązań złożyło się przede wszystkim zobowiązanie zaciągnięte przez Dyrektora UM w Gdyni, w związku z podpisaniem umowy z Wykonawcą dla zadania „Budowa drogi wodnej łączącej Zalew Wiślany z Zatoką Gdańską – część I”. W części 21 nie wystąpiły zobowiązania wymagalne.

(dowód: akta kontroli str. 321-323, 457, 492-493)

W roku 2019 nie wystąpiły wydatki, które nie wygasły w 2018 r. Minister w 2019 r. nie kierował do MF wniosków na przeniesienie niewygasających wydatków z 2019 r. do wykorzystania w 2020 r.

(dowód: akta kontroli str.493)

2.1.2. Wydatki dysponenta III stopnia (BDG)

Wydatki BDG wyniosły 50 874,0 tys. zł, co stanowiło 98,6% planu finansowego po zmianach (51 570,5 tys. zł) i 97,9% planu finansowego sporządzonego na podstawie limitów określonych w ustawie budżetowej (51 955,0 tys. zł). W porównaniu do wykonania w 2018 r. wydatki zmniejszyły się o 218,7 tys. zł, tj. o 0,4%. Wydatki poniesiono głównie na utrzymanie urzędu obsługującego Ministra w dziale 750 – Administracja publiczna w kwocie 34 716,2 tys. zł, tj. 95,1% planu po zmianach i w dziale 600 – Transport i łączność w kwocie 16 149,9 tys. zł, tj. 99,9% planu po zmianach.

(dowód: akta kontroli str. 224-228, 601-606, 696-716, 720-853, 1062-1232)

¹⁹ Dz. U. z 2018 r. poz. 1850 ze zm.

²⁰ Dz. U. z 2018 r. poz. 1560 ze zm..

W strukturze wykonanych wydatków budżetowych BDG – według grup ekonomicznych – wydatki bieżące stanowiły 99,3% (50 459,3 tys. zł), wydatki majątkowe odpowiednio - 0,1% (66,9 tys. zł), wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych – 0,1% (72,6 tys. zł), a wydatki na współfinansowanie projektów z udziałem środków UE – 0,5% (275,2 tys. zł).

Wydatki bieżące były wyższe od wydatków w tej grupie w 2018 r. o 610,2 tys. zł (o 1,2%), a ich większość stanowiły wydatki na wynagrodzenia wraz z pochodnymi - 36 673,9 tys. zł.

Wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych były wyższe niż w 2018 r. o 6,3 tys. zł (o 9,5%), a wydatki na współfinansowanie projektów z udziałem środków UE były niższe niż w 2018 r. (530,4 tys. zł) o kwotę 255,2 tys. zł (48,1%). Niższe współfinansowanie było uzależnione od mniejszej niż w 2018 r. realizacji projektów unijnych.

(dowód: akta kontroli str. 225-228, 429-434, 602, 605, 617, 715, 717, 720-721, 751, 754)

Wydatki majątkowe BDG w 2019 r. zrealizowano w wysokości 66,9 tys. zł, tj. 100,0 % planu po zmianach. W porównaniu do 2018 r. wydatki były niższe o 580,0 tys. zł (o 89,7%). Środki przeznaczone na zakup oprogramowania służącego do zabezpieczenia informatycznego Ministerstwa.

(dowód: akta kontroli str. 602, 605, 617, 715, 717, 720-721, 751, 754)

Uruchomione na rzecz BDG, pięcioma decyzjami, środki z rezerw celowych wg grup ekonomicznych przeznaczone były na: wydatki bieżące w kwocie 386,6 tys. zł i na wydatki majątkowe w kwocie 30,1 tys. zł. Środki z rezerw celowych wykorzystano w 98%.

(dowód: akta kontroli str. 93, 217-223, 295-298, 429-434)

Doboru próby do kontroli wydatków budżetu państwa dokonano na podstawie wygenerowanych z systemu księgowego zapisów i dowodów księgowych odpowiadających pozapłacowym wydatkom budżetowym. Szczegółowym badaniem objęto 43 dowody księgowe na łączną kwotę 20 067,7 tys. zł., wylosowane metodą monetarną (MUS²¹), w tym dwa dotyczące wydatków majątkowych na łączną kwotę 997,9 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 854-866, 757-761)

Kontrolą objęto dwa postępowania o udzielenie zamówienia publicznego przeprowadzone w trybie przetargu nieograniczonego. Łączna wartość umów zawartych w wyniku rozstrzygnięcia przedmiotowych postępowań wyniosła 2 607,6 tys. zł²². W 2019 r. wydatki na realizację tych dwóch umów wyniosły 1396,4 tys. zł. Przedmiotem postępowań były:

- Dostawa i wdrożenie oprogramowania oraz przetworzenie i migracja danych w ramach realizacji projektu „System Informacji Przestrzennej Administracji Morskiej” (SIPAM) – na realizację tego zadania w 2019 r wydatkowano kwotę 417,7 tys. zł,
- Przeprowadzenie monitoringu osadów dennych na kłapowiskach Darłowo, Gdynia, Gdańsk i DCT w 2019 r. oraz 2020 r. oraz sporządzenie na jego podstawie opracowania pt. „Analiza osadów dennych na kłapowiskach Darłowo,

²¹ Losowanie ze zbioru dowodów/zapisów stanowiących populację wydatków pozapłacowym kontrolowanej jednostki tj. z wyłączeniem wydatków w paragrafach 401-408, 411-414, 418, 420 i 444 klasyfikacji budżetowej oraz wydatków poniżej 500 zł, z prawdopodobieństwem proporcjonalnym do wartości.

²² Realizacja i płatności z umów zawartych na podstawie tych postępowań rozłożona była na lata 2019 i 2020.

Gdynia, Gdańsk i DCT w latach 2019 – 2020" - na realizację tego zadania w 2019 r wydatkowano kwotę 978,6 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 867-963)

Analizie poddano także wydatki na realizację umowy podpisanej w wyniku przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na usługę pn. „Wykonanie i dostarczenie folderów filatelistycznych oraz wkładek okolicznościowych z okazji Rejsu Niepodległości” na kwotę 19,1 tys. zł, w przypadku którego nie zastosowano ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (dalej: ustawa Pzp)²³ na podstawie art. 4 pkt 8 ustawy²⁴. Postępowanie o udzielenie tego zamówienia publicznego przeprowadzono w oparciu o regulacje zawarte w Zarządzeniu Nr 14 Dyrektora Generalnego z dnia 15 listopada 2018 r. w sprawie zasad i trybu postępowania w procesie dokonywania wydatków publicznych w Ministerstwie Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej. Łącznie zbadano 39,8% wydatków²⁵ wykonanych przez BDG, na kwotę 20 263,2 tys. zł. W badanych postępowaniach zastosowano prawidłowy tryb udzielenia zamówień publicznych, a realizacja płatności odbywała się w terminach i w kwotach przewidzianych w zawartych umowach. Wydatków dokonywano zgodnie z planem finansowym, na zakupy i usługi służące realizacji celów MG MiŻŚ.

(dowód: akta kontroli str. 874, 964-992)

BDG ogłosiło plan postępowań o udzielenie zamówień publicznych w ustawowym terminie (art. 13a ust. 1 ustawy Pzp) i sporządziło sprawozdanie o udzielonych zamówieniach publicznych w 2019 r. Sprawozdanie zostało przekazane Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych dnia 13 lutego 2020 roku, tj. z zachowaniem terminu wymaganego przepisem art. 98 ust. 2 ustawy Pzp.

(dowód: akta kontroli str. 867-870, 993-998)

Przeciętne zatrudnienie u dysponenta III stopnia w 2019 r. wynosiło 178,8 osób i zwiększyło się w porównaniu do przeciętnego zatrudnienia w 2018 r. o 13,5 osoby. Najwyższe różnice wystąpiły w grupie 03 (członkowie korpusu służby cywilnej). Wydatki na wynagrodzenia (wraz z pochodnymi) zwiększyły się w porównaniu do 2018 r. o 945,0 tys. zł, co było konsekwencją m.in. podjętych decyzji dotyczących zwiększenia zatrudnienia w MG MiŻŚ wynikającego z wejścia w życie ustawy o cyberbezpieczeństwie.

Przeciętne wynagrodzenie brutto na jednego pełnozatrudnionego w 2019 r. wynosiło 7839,0 zł i w porównaniu z przeciętnym wynagrodzeniem w 2018 r. było niższe o 0,2 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 659-662, 762-766, 777-778)

Zobowiązania budżetu państwa w BDG na koniec 2019 r. wyniosły 1424,7 tys. zł i były wyższe o 293,7 tys. zł niż kwota zobowiązań na koniec 2018 r. (1131,0 tys. zł), a dotyczyły głównie dodatkowych rocznych wynagrodzeń.

(dowód: akta kontroli str. 601-606, 696-716, 720-853, 1062-1232)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

²³ Dz. U. z 2019 r. poz. 1843.

²⁴ Art. 4 pkt 8 ustawy Pzp (zakres przedmiotowy – wyłączenie): „ustawy nie stosuje się do zamówień i konkursów, których wartość nie przekracza wyrażonej w złotych równowartości kwoty 30 000 EURO”.

²⁵ Rozliczenie zbadanych wydatków: próba MUS – 20 067,7 tys. zł; pierwsze zamówienie na kwotę 978 647,32 zł (w tym ujęty w próbie MUS dowód księgowy na kwotę 802,3 tys. zł, co powoduje przyjęcie do łącznej kwoty wydatków tylko 176 300,49 zł; drugie zamówienie na kwotę 417,7 tys. zł w całości zostało wylosowane w próbie MUS; trzecie zamówienie z wyłączeniem stosowania ustawy Pzp na kwotę 19,1 tys. zł, które dodano do łącznej kwoty badanych wydatków.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie wydatków budżetu państwa w 2019 r. w części 21.

Ocenę pozytywną uzasadnia w szczególności wykonanie wydatków budżetu państwa w 2019 r. na poziomie 96,7% planu po zmianach. Ponadto zostały osiągnięte zakładane cele przy realizacji trzech wieloletnich programów krajowych. Na podstawie wytypowanej do badania próbie wydatków, stwierdzono, że były one wykonywane z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonymi w ufp i jej aktach wykonawczych.

2.2 Wydatki budżetu środków europejskich

Opis stanu faktycznego

Wydatki budżetu środków europejskich w części 21 zostały zaplanowane w wysokości 264 658 tys. zł. W trakcie 2019 roku plan został zwiększony 31 decyzjami o kwotę 201 896,6 tys. zł – w tym 30 decyzjami MF o uruchomieniu środków z rezerwy celowej – kwota 200 583,3 tys. zł i jedna decyzja o przesunięciu środków z cz. 69 – Żegluga śródlądowa – kwota 1313,3 tys. zł. W efekcie tych zmian plan wydatków wynosił 464 704,6 tys. zł. Środki uruchomione z rezerwy celowej wg grup ekonomicznych przeznaczone były na wydatki bieżące – 13 508,5 tys. zł i na wydatki majątkowe – 187 074,8 tys. zł.

Wydatki zostały wykonane w kwocie 451 942,9 tys. zł, tj. 97,3% planu po zmianach i były wyższe od wydatków zrealizowanych w 2018 r. (237 126,6 tys. zł) o 214 816,3 tys. zł, tj. o 90,6%. Wydatki te zostały w 2019 r. poniesione zgodnie z harmonogramami realizacji projektów realizowanych w ramach programów operacyjnych (dalej: PO). Środki uruchomione z rezerwy celowej zostały wykorzystane w 99%. Najwyższa niewykorzystana kwota z rezerwy celowej, to 1941,5 tys. zł. Powodem jej niewykorzystania było wystawienie przez wykonawcę zadania „Modernizacja toru wodnego Świnoujście – Szczecin do głębokości 12,5 m” (POLiŚ) faktury niższej niż planowana do zapłaty kwota wynikająca z zapisów umowy.

W trakcie 2019 r. Minister dokonał czterech blokad wydatków na kwotę ogółem 7734,7 tys. zł (tj. 3,2% planu po zmianach). Wśród wydanych decyzji w sprawie blokowania środków europejskich główną pozycję stanowiła decyzja dotycząca PO Rybactwo i Morze 2014-2020 – kwota 6750,0 tys. zł zgłoszona do blokowania (decyzja Nr BBF.WP.I.3110.7.1.2019.RL2 z dnia 25 października 2019 r.). Było to skutkiem późnego ogłoszenia przez Agencję Rozwoju i Modernizacji Rolnictwa naboru wniosków w ramach działania „Porty rybackie, miejsca wyładunku, giełdy rybne i przystanie – Inwestycje w zakresie poprawy infrastruktury portów rybackich, miejsc wyładunku, giełd rybnych lub przystani – zakres rybołówstwa morskiego”²⁶ i uniemożliwiło wykorzystanie środków finansowych w tym zakresie w 2019 r.

Najwięcej środków wydatkowano na realizację Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (dalej: POLiŚ) – 431 472,5 tys. zł (95,5% wszystkich wydatków budżetu środków europejskich).

W ramach tego programu UM Szczecin realizował m.in.:

- budowę dwóch wielozadaniowych jednostek pływających - wydano 59 807,4 tys. zł, co stanowiło 100% planu;
- modernizację toru wodnego Świnoujście - Szczecin do głębokości 12,5 m - wydano 37 681,6 tys. zł, co stanowiło 94,8% planu;
- zabezpieczenie zagrożonych odcinków zachodniego wybrzeża - wydano 20 627,7 tys. zł, co stanowiło 100% planu.

²⁶ Działanie objęte projektem pod nazwą: „Poprawa infrastruktury w małych portach, Mrzeżyno, Niechorze, Lubin, Trzebież, realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze 2014-2020 (dalej: PO Rybactwo i Morze).

UM Gdynia realizował m.in.:

- modernizację toru wodnego do Portu Północnego w Gdańsku - wydano 119 797,0 tys. zł, co stanowiło 100% planu;
- modernizację układu falochronów osłonowych w Porcie Północnym w Gdańsku - wydano 87 386,5 tys. zł, co stanowiło 100% planu;
- wymianę taboru pływającego UM w Gdyni - wydano 36 735,6 tys. zł, co stanowiło 100% planu;
- modernizację wejścia do portu wewnętrznego w Gdańsku, etap IIIA - wydano 28 452,4 tys. zł, co stanowiło 100% planu;
- tworzenie zintegrowanego systemu oznakowania nawigacyjnego z elementami e-Navigation - wydano 16 658,5 tys. zł, co stanowiło 100% planu;
- zabezpieczenie przeciwpowodziowe Krynicy Morskiej - wydano 10 232,9 tys. zł, co stanowiło 100% planu;
- budowę morskiego systemu łączności w niebezpieczeństwie GMDSS-PL – wydano 6270,2 tys. zł, co stanowiło 99,8% planu;
- ochronę brzegów morskich w rejonie Półwyspu Helskiego - wydano 5362,5,0 tys. zł, co stanowiło 100% planu.

UM Słupsk realizował m.in.:

- projekt planu ochrony morskiego obszaru Natura 2000 Ławica Słupska – wydano 813,6 tys. zł, co stanowiło 98,9% planu;
- przebudowę wraz z rozbudową istniejącego systemu umocnień brzegowych na wysokości miejscowości Mielno - wydano 77,0 tys. zł, co stanowiło 67,2% planu.

Morska Służba Poszukiwania i Ratownictwa (dalej: SAR)²⁷, realizowała zadanie „Budowa wielozadaniowego statku ratowniczego dla Morskiej Służby Poszukiwania i Ratownictwa”, na które wydano 592,6 tys. zł, co stanowiło 100% planu (środki w 2019 roku przeznaczone zostały w całości na obsługę działalności Inżyniera kontraktu).

MGMiŻS (DGM) realizowało zadanie „Przeгляд i aktualizacja wstępnej oceny ryzyka powodziowego od strony morza, w tym morskich wód wewnętrznych”, na które wydano 170,0 tys. zł (97% planu).

Ponadto ponoszono wydatki w ramach Regionalnego PO Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020 w wysokości 15 341,7 tys. zł, PO „Polska Cyfrowa 2014-2020”, na który wydano 2.680,0 tys. zł, PO „Wiedza, Edukacja, Rozwój (POWER) 2014-2020” - 2282,7 tys. zł oraz PO „Rybacko i Morze 2014-2020” – 166,1 tys. zł. Największe opóźnienia w realizacji projektów objętych PO w 2019 r., wystąpiły przy realizacji projektu pn. „Przebudowa wraz z rozbudową istniejącego systemu umocnień brzegowych na wysokości miejscowości Mielno”. Przyczyną były opóźnienia w opracowaniu dokumentacji projektowej przez jego wykonawcę.

(dowód: akta kontroli str. 9-10, 117-129, 153-165, 236-239, 266-292, 295-298, 357-371, 403-412, 427, 515-535, 542-546)

Wydatki budżetu środków europejskich dysponenta III stopnia wyniosły 1518,2 tys. zł, tj. 84,1% planu po zmianach (1805,5 tys. zł). Wydatki te były niższe niż w 2018 r. o 1417,7 tys. zł (51,7%). Wydatki poniesiono przede wszystkim na realizację zadania pn. „System Informacji Przestrzennej Administracji Morskiej (SIPAM)”.

(dowód: akta kontroli str. 614, 615, 718-719, 751-755, 815-818, 825-830)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

²⁷ Morska Służba Poszukiwania i Ratownictwa powołana została ustawą z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie morskim (Dz. U. z 2019 r. poz. 1452 ze zm.). Z ang. Search and Rescue.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie wydatków budżetu środków europejskich w 2019 r. w części 21.

Ocenę pozytywną uzasadnia w szczególności wykonanie wydatków w zakresie budżetu środków europejskich na poziomie 97,3% planu po zmianach. Ponadto zostały osiągnięte zakładane cele na 2019 r. przy realizacji największych projektów objętych programami operacyjnymi dofinansowywanymi ze środków europejskich.

2.3 Efekty rzeczowe prowadzonej działalności

Opis stanu faktycznego

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich realizowane w 2019 r. w ramach części 21 – Gospodarka morską, przyczyniły się do uzyskania niżej opisanych efektów rzeczowych.

UM w Szczecinie realizował zadania w zakresie:

- budowy dwóch wielozadaniowych jednostek pływających – wykonano cięcie blach dla drugiej jednostki pływającej, zwodowano obydwie jednostki pływające, prowadzono prace wyposażeniowe;
- zabezpieczenia zagrożonych odcinków zachodniego wybrzeża – zakończono budowę 21 ostróg na odcinku Dziwnówek – Dziwnów, wykonano prace refulacyjno-czerpalne na odcinku Dziwnówek-Dziwnów i na odcinku Rewal – Trzęsacz, wykonano skaning ferromagnetyczny oraz usunięcie niebezpiecznych obiektów z plaży i dna morza w rejonie przebudowy ostróg T w Dziwnowie;
- budowy stałego falochronu osłonowego Basenu Rybackiego w Stepnicy - opracowano mapy do celów projektowych, wykonano dokumentację geotechniczną, wykonano prace czerpalne na torze podejściowym, które obejmowały: poszerzenie toru podejściowego do 40 m z jednoczesnym pogłębieniem do 4,5 m, zwiększenie średnicy obrotnicy do 160 m z jednoczesnym pogłębieniem do 4,5 m oraz poszerzenie toru podejściowego do 50 m od obrotnicy do główek falochronu z jednoczesnym pogłębieniem do 4,5 m;
- modernizacji toru wodnego Świnoujście – Szczecin do głębokości 12,5 m - usunięto obiekty ferromagnetyczne oraz obiekty niebezpieczne.

UM w Słupsku zrealizował zadanie w zakresie:

- „Przebudowa Nabrzeża Północnego w porcie Łeba” - zrealizowano następujące prace: roboty rozbiórkowe, prace katarowe, prace budowlane – montażowe, wyposażenia nabrzeża - zadanie zostało wykonane i rozliczone.

UM w Gdyni zrealizował zadania w zakresie:

- budowy zintegrowanego systemu oznakowania nawigacyjnego z elementami e-Navigation - dokonano wymiany i modernizacji systemów oznakowania nawigacyjnego (wraz z tym oznakowaniem), zamontowano monitoring znaków nawigacyjnych, rozbudowy krajowej sieci światłowodowej i radiowej dla potrzeb VTS Zatoka Gdańska;
- modernizacji układu falochronów osłonowych w Porcie Północnym w Gdańsku - wykonano roboty budowlane nowego falochronu osłonowego oraz w zakresie remontu i wydłużenia istniejącego falochronu wyspowego;
- modernizacji wejścia do portu wewnętrznego w Gdańsku. Etap IIIA - wykonano roboty budowlane w zakresie modernizacji Nabrzeża XVIII, Nabrzeża Flisaków i Nabrzeża Retmanów, usunięto zanieczyszczony grunt przy Nabrzeżu Flisaków oraz wykonano dwie platformy pływające dla prac przy Nabrzeżu Polski Hak i Szyprow;

- modernizacji toru wodnego do Portu Północnego w Gdańsku – zmodernizowano tor wodny do Portu Północnego w Gdańsku – parametry techniczne nowego toru: szerokość w dnie 600 m, całkowita długość pogłębianego toru podejściowego ~ 6.420 m, głębokość techniczna $H_t = 18,0$ m, na plażach Zatoki Gdańskiej oraz na plażach nad otwartym morzem odłożono ok. 4 mln³ piasku na odcinku ok. 12 km;
- wymiany taboru pływającego UM w Gdyni – zrealizowano dostawę specjalistycznej jednostki hydrograficznej z wyposażeniem w nowy system gromadzenia i obróbki danych hydrograficznych oraz jednostki pływającej do obsługi oznakowania nawigacyjnego na wodach Zalewu Wiślanego, a także podpisano umowę na dostawę dwóch szybkich jednostek kontrolno-inspekcyjnych;
- zabezpieczenia przeciwpowodziowego Krynicy Morskiej – zakończono kotwienie istniejącej stalowej ścianki szczelnej kotwami mikropalowymi w porcie pasażerskim i rybackim;
- „Budowa morskiego systemu łączności w niebezpieczeństwie, GMDSS-PL” zrealizowano dostawę platform pomiarowych dla sieci transmisyjnej wraz z modułami pomiarowymi, zrealizowano dostawę przenośnego zestawu do certyfikacji okablowania sieciowego.

SAR zrealizowała zadania:

- wybudowano i wyposażono slip w Świbnie, w tym pochylni ustawionej pod kątem właściwym do bezpiecznych wodowań łodzi z przyczepy do wody wraz ze ściankami oporowymi, umocnienia kamienne brzegu rzeki wokół slipu zabezpieczające go przed podmyciem i uszkodzeniem przez krę oraz oświetlenie ledowe umożliwiające bezpieczne cumowanie w warunkach nocnych,
- odebrano zakupioną łódź ratowniczą o zwiększonej zdolności holowniczej oraz możliwości zbierania zanieczyszczeń olejowych,
- wymieniono wyeksploatowany sprzęt specjalistyczny do zwalczania zanieczyszczeń i usuwania ich skutków w ramach modernizacji statku m/s Czesław II.

W Zespole Szkół Morskich w Świnoujściu wykonano w ramach zadania „Rozbudowa w budynku internatu wraz z termomodernizacją” - roboty rozbiórkowe, roboty instalacyjne; w ramach zadania „Modernizacja budynku warsztatów szkolnych i spawalni wraz z termomodernizacją” - wykonano roboty ogólnobudowlane pomieszczenia, dodatkowe balustrady, dodatkowe oświetlenie.

Ponadto w Ministerstwie zrealizowano zakupy instalacji infrastruktury sprzętowo-programowej i wykonano konfigurację serwerów na potrzeby wdrożenia projektu *System Informacji Przestrzennej Administracji Morskiej (SIPAM)*, a także odebrano Oprogramowanie Licencyjne GIS dla realizacji tego projektu.

Efekty rzeczowe w zakresie zakupów inwestycyjnych omówiono powyżej przy wyspecyfikowaniu ważniejszych wydatków budżetu państwa.

(dowód: akta kontroli str. 117-156, 236-298, 357-371, 391-438, 460-487)

W 2019 r. realizowano także trzy krajowe programy wieloletnie.

„Program ochrony brzegów morskich”, do celów którego zaliczono: budowę, rozbudowę i utrzymanie systemu zabezpieczenia przeciwpowodziowego terenów nadmorskich, w tym usuwanie uszkodzeń w systemie zabezpieczenia przeciwpowodziowego brzegów morskich, zapewnienie stabilizacji linii brzegowej i zapobieganie zanikowi plaż, a także monitorowanie brzegów morskich. Na 2019 r. zaplanowano zabezpieczenie 8,2 km brzegu²⁸, wykonano zabezpieczenie na

²⁸ Wysokość miemika dla działania 19.3.3.1. Ochrona brzegów morskich – Długość linii brzegowej zabezpieczonej w ciągu roku przed zjawiskiem erozji i powodzi od strony morza (w km).

długości 12,4 km, co jak wyjaśnił dyrektor DGM było wynikiem zintensyfikowania prac. W 2019 r. na realizację programu wydatkowano 33 989,0 tys. zł, tj. 99,9% planu.

W zakresie programu wieloletniego „Program ochrony brzegów morskich” (dotyczy całej linii brzegowej), w 2019 r. wykonano m.in.:

- budowę 6 ostróg brzegowych w Pobierowie km: 376,95-377,55;
- zadanie pn. „Monitoring-skanowanie laserowe: skanowanie laserowe morskiej strefy brzegowej w granicach administracyjnych UM w Szczecinie”;
- sztuczne zasilanie brzegu w Międzywodziu km: 392,80-394,00 (118.960 m³ refulatu);
- monitoring strefy brzegowej południowego Bałtyku w granicach administracyjnych Urzędu Morskiego w Słupsku – IV. cykl pomiarów - zakres prac wykonanych w 2019 r.: echosonda wielowiązkowa (9 odcinków), pomiary sonarem bocznym (9 odcinków), topograficzny ALS (17 odcinków), pionowe zdjęcia lotnicze (17 odcinków), ukośne zdjęcia lotnicze (17 odcinków), monitoring stanu i zachodzących zmian strefy brzegowej (17 odcinków), badania modelowe warunków falowo-prądowych wraz z oceną efektywności ochrony dla wybranych odcinków brzegów (odcinek Rowy);
- odbudowę zespołu ostróg drewnianych zlokalizowanych na wschód od portu Darłowo – prace na 15 ostrogach, kontynuacja prac dotyczących kleszczenia nadwodnego pali drewnianych ostróg zgodnie z projektem na ostrogach: 11-53 oraz ułożenie siatek antyerozyjnych wypełnionych kamieniem 2T na ostrogach: 41-50;
- kontynuację umacniania brzegu odcinka Kąty Rybackie – Krynica Morska;
- remont umocnień brzegowych na Westerplatte (km 67,6 - 68,2);
- naprawa wjazdów technologicznych OOW Sobieszewo;
- remont ścianki szczelnej umocnienia Cypla w Helu km 36,55;
- remont umocnienia Babie Doły (92,62-92,95);
- remont umocnienia brzegu Gdynia Orłowo (80,4-80,8);
- projekt budowlany wjazdu technologicznego - OOW Rozewie;
- remont umocnienia brzegu w Ostrowie km 135,5-136,8 (usunięto szkody sztormowe ze stycznia 2019 r.);
- sztuczne zasilanie brzegu w rejonie Karwi (140,45-140,60) – zasilenie o kubaturze 17.954 m³;
- opracowano wariantową koncepcję zabezpieczenia przeciwpowodziowego w Kuźnicy;
- sztuczne zasilanie brzegu w rejonie Władysławowo - Kuźnica (115 846 m³ refulatu);
- sztuczne zasilanie brzegu w rejonie Władysławowo - Jurata (118 115 m³ refulatu);

Program „Budowa drogi wodnej łączącej Zalew Wiślany z Zatoką Gdańską”, którego realizację zaplanowano ze środków budżetu państwa w latach 2016-2022, z zapewnieniem finansowania w latach 2017-2020. Programem tym objęto:

- budowę kanału żeglugowego (przekopu) przez Mierzę Wiślana, w tym m.in.: budowę portu osłonowego od strony Zatoki Gdańskiej, budowę kanału żeglugowego oraz śluzy z konstrukcją zamknięć, budowę połączeń drogowych i mostowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą na Mierzei Wiślanej;
- budowę sztucznej wyspy na Zalewie Wiślanym;
- budowę toru wodnego od kanału żeglugowego do Zatoki Elbląskiej;
- regulację i pogłębienie torów wodnych na rzece Elbląg;

- likwidację mostu pontonowego, w miejscu którego planowana jest budowa nowego mostu.

Wykonawcą programu jest Dyrektor UM w Gdyni. W 2019 r. na realizację programu wydatkowano 15 000 tys. zł, tj. 47,1% planu (31 830 tys. zł). W związku z realizacją powyższego przedsięwzięcia w 2019 r. wykonano zgodnie z planem:

- przedinwestycyjny monitoring występowania ptaków w okresie migracji i gniazdowania (ptaki lęgowe) na Zalewie Wiślanym - w 2019 r., inwentaryzację dla ptaków niełęgowych oraz podsumowanie wyników całego monitoringu;
- dokumentację geologiczną w obszarze kanału żeglugowego przez Mierzę Wiślaną;
- archeologiczne badania powierzchniowe wraz z opracowaniem ich wyników w pasie rozgraniczenia inwestycji budowlanej;
- wycinkę drzew i krzewów oraz ich uprzętnięcie;
- w ramach nadzoru przyrodniczego w sezonie lęgowym i wegetacyjnym w 2019 r. sporządzono wyniki badań terenowych dla ptaków lęgowych;
- wykonano dokumentację w przedmiocie: „Pomiary batymetryczne w celu doboru optymalnych miejsc nasadzeń roślinności szuwarowej na Zalewie Wiślanym”;
- sporządzono wnioski o wydanie zezwolenia na wykonanie czynności zabronionych w stosunku do gatunków roślin, zwierząt i/lub grzybów objętych ochroną w związku z planowaną realizacją przedsięwzięcia - obszar inwestycji zlokalizowany w województwie warmińsko-mazurskim;
- sporządzono analizę wpływu fal wywołanych przez pływające jednostki na trzciniowiska zlokalizowane w zachodniej części Zalewu Wiślanego;
- w trakcie realizacji było oczyszczanie dna z materiałów ferromagnetycznych w tym wybuchowych na obszarze Zalewu Wiślanego w granicach Toru Wodnego i na obszarze rzeki Elbląg;
- wykonano usunięcie i przemieszczenie szuwaru trzciniowego w obrębie siedliska 1150 w rejonie Mierzeji Wiślanej od strony Zalewu Wiślanego, inwentaryzację ornitologiczną szuwaru trzciniowego w obrębie siedliska 1150 oraz zrealizowano nadzór botanika nad usuwaniem i przemieszczaniem szuwaru w obrębie siedliska 1150 wraz ze sprawozdaniem;
- wykonano operaty szacunkowe dla wyceny nieruchomości gruntowych a także dla określenia szacunkowej wartości odszkodowania za ograniczenia na działkach.

Program „Utrzymanie morskich dróg wodnych w rejonie ujścia Odry w latach 2019-2028”²⁹, którego realizację zaplanowano ze środków budżetu państwa. W uzasadnieniu tego Programu zapisano, że celem przedsięwzięcia jest m.in. trwałe utrzymanie bezpiecznego dostępu od strony morza do portów położonych w rejonie ujścia Odry, a w szczególności Szczecina i Świnoujścia (w tym nowego portu zewnętrznego z terminalem LNG im. Prezydenta Lecha Kaczyńskiego) oraz Polic. Dzięki temu zostanie utrzymana ich obecna pozycja gospodarcza oraz zostaną stworzone warunki do dalszego rozwoju (w oparciu o odrębne projekty inwestycyjne). Ponadto utrzymanie odpowiednich parametrów infrastruktury dostępowej (w tym obrotnicy NATO) jest niezbędne do zapewnienia bezpieczeństwa i obronności państwa.

Wykonawcą programu jest Dyrektor UM w Szczecinie. W 2019 r. na realizację programu wydatkowano 22 330,0 tys. zł, tj. 100% planu.

W związku z realizacją powyższego przedsięwzięcia w 2019 r. wykonano zgodnie z planem, m.in.:

- prace konserwacyjno - remontowe ostróg wyspy Chełminek;
- remont ostróg przy falochronie Centralnym w Świnoujściu;

²⁹ uchwała nr 204/2017 Rady Ministrów z dnia 12 grudnia 2017 r. w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pod nazwą „Utrzymanie morskich dróg wodnych w rejonie ujścia Odry w latach 2019-2028 (niepublikowana)

- remont znaków stałego oznakowania nawigacyjnego;
- remont Stawy światła sektorowego Domańce - remont znaku bez pomostu cumowniczo-dojściowego;
- remont dalb cumowniczych nr 40 i 41;
- prace czerpalno-refulacyjne, mające na celu pogłębienie toru wodnego;
- prace konserwacyjno - remontowe na polu refulacyjnym Dębina i Mańków;
- opracowanie dokumentacji projektowej w zakresie ekspertyzy technicznej i projektu budowlano - wykonawczego remontu Stawy dolnej nabieżnika Świnoujście Młyny;
- remont pomostu cumowniczego do Stawy Domańce;
- prace konserwacyjno-remontowe i wymiana systemu odbojowego w obiektach UM w Szczecinie;
- wykonanie operatu wodnoprawnego oraz dokumentacji na korzystanie z wód na polu D.
(dowód: akta kontroli str. 9, 120, 130, 153, 236-298, 442-459, 479-488, 558-575, 587-600, 1233-1275)

Wykorzystując dotację celową dla wyższych uczelni morskich w wysokości 7518,0 tys. zł, kontynuowano zgodnie z planem rzeczowo-finansowym:

- modernizację zespołu obiektów dydaktycznych przy ulicy Willowej 2-4 w Szczecinie na potrzeby AM w Szczecinie (wykonano m.in. montaż dźwigu osobowego, wymianę stolarki drzwiowej i okiennej, posadzek oraz wentylacji mechanicznej w budynku dydaktycznym nr 2),
- wykonanie izolacji przeciwwilgociowych i termicznych wewnętrznych i zewnętrznych ścian fundamentowych budynków AM w Gdyni przy ulicy Morskiej,

oraz rozpoczęło realizację inwestycji pn. „Modernizacja obiektów dydaktycznych Akademii Morskiej w Szczecinie w aspekcie przystosowania ich do obowiązujących przepisów przeciwpożarowych i bezpieczeństwa”, realizując w 2019 r. m.in. instalację systemu sygnalizacji pożaru oraz grawitacyjnego systemu oddymiania w budynku głównym, montaż stolarki drzwiowej przeciwpożarowej oraz sporządzono ekspertyzę techniczną przeciwpożarową dla budynku głównego.

(dowód: akta kontroli str. 107,116, 388-390)

Dokonano sprawdzenia realizacji sześciu podzadań realizowanych w ramach trzech zadań: 3.1., 10.1., 19.3.³⁰ budżetu zadaniowego w części 21.

Badaniem objęto poniższe podzadania:

- 3.1.2. „Kształcenie ogólne, zawodowe i ustawiczne”; cel: „Zapewnienie wsparcia dla rozwoju gospodarki morskiej poprzez kształcenie branżowe/zawodowe”; miernik do monitorowania realizacji tego podzadania – „Liczba osób przyjętych

³⁰ Zadanie 3.1. „Oświata i wychowanie” miało na celu „Podnoszenie jakości oraz efektywności kształcenia i wychowania”. Do monitorowania realizacji zadania używany był następujący miernik: „Liczba osób, które uzyskały świadectwo maturalne w ogólnej liczbie osób przystępujących do egzaminu w danym roku (w %)”. Planowana wartość tego miernika w 2019 roku wynosiła 72 %, a wartość osiągnięta na koniec IV kwartału to 96,7 %. Odchylenie od planowanej wartości miernika było spowodowane faktem, że więcej osób niż początkowo zakładano zdało egzamin maturalny.

Zadanie 10.1. „Zarządzanie systemem szkolnictwa wyższego i nauki” miało na celu: „Zapewnienie dostępu do edukacji na poziomie wyższym”. Do monitorowania realizacji zadania używany był następujący miernik: „Udział liczby studentów kształconych zgodnie z Konwencją STCW w ogólnej liczbie studentów, których kształcenie finansowane jest z budżetu państwa (w os/os i w %)”. Planowana wartość tego miernika w 2019 roku wynosiła 3100/5500 56%, a wartość osiągnięta to 2386/4968 i 48 %.

Zadanie 19.3. „Transport morski i żegluga śródlądowa” miało na celu: „Zwiększenie dostępności portów morskich wraz z poprawą jakości transportu morskiego”. Do monitorowania realizacji zadania używany był następujący miernik: „Udział długości infrastruktury zapewniającej dostęp do portów od strony morza dla której podjęto działania służące zwiększeniu dostępności i poprawie jakości (budowa, przebudowa i remont), w ogólnej długości infrastruktury zapewniającej dostęp do portów od strony morza w danym roku (w mb/mb)”. Planowana wartość tego miernika w 2019 roku wynosiła 49804,2/382581, a wartość osiągnięta to 61989,5/382581.

w procesie naboru/Liczba planowanych (w %)", zaplanowano w roku na poziomie 74,5%, a zrealizowano w wysokości 80,7%.

- 3.1.3. „Kształcenie i doskonalenie nauczycieli oraz kształtowanie ich pragmatyki zawodowej”; cel: „Zapewnienie kadry pedagogicznej o wysokich kwalifikacjach merytorycznych i metodycznych gwarantującej wysoką jakość kształcenia i wychowania”; miernik do monitorowania realizacji tego podzadania – „Liczba nauczycieli z pełnymi kwalifikacjami do ogólnej liczby nauczycieli w szkole (w %)", zaplanowano na poziomie 80%, a zrealizowano w wysokości 92,4%.
- 10.1.1. „Wspieranie działalności naukowej i dydaktycznej”; cel: „Podnoszenie wiedzy i umiejętności praktycznych absolwentów; miernik do monitorowania realizacji tego podzadania – „Udział liczby godzin zajęć praktycznych z wykorzystaniem infrastruktury szkoleniowej uczelni w ogólnej liczbie godzin zajęć wymaganych w programie kształcenia zgodnego z Konwencją STCW³¹ (w %)", zaplanowano na poziomie 53914/82552 65% i zrealizowano w planowanej wysokości.
- 10.1.2. „Utrzymanie i rozwój infrastruktury szkolnictwa wyższego i nauki”; cel: „Podnoszenie atrakcyjności szkolenia”; miernik – „Liczba realizowanych inwestycji w szt.", zaplanowano i zrealizowano w wysokości 3 inwestycji.
- 19.3.2. „Administracja morska, bezpieczeństwo żeglugi morskiej i ratownictwo morskie”; cel: „Zapewnienie bezpiecznego dostępu do morskich portów od strony morza”; miernik – „Wskaźnik bezpiecznych zawinięć statków do portów morskich w danym roku (w %)". Planowana i osiągnięta wartość tego miernika w 2019 roku wynosiła 99,8%.
- 19.3.5. „Rozwój infrastruktury dostępowej od strony morza”; cel: „Poprawa konkurencyjności polskich portów”; miernik – „Stosunek długości infrastruktury dostępowej będącej w dobrym stanie technicznym (spełniającej parametry określone w przepisach), do długości istniejącej infrastruktury dostępowej (w %)". Planowana wartość tego miernika w 2019 roku wynosiła 84% a wartość osiągnięta to 88%.

(dowód: akta kontroli str. 96-97, 107-116, 490-491)

Stwierdzone
nieprawidłowości
OCENA CZĄSTKOWA

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich w 2019 r. w części 21.

Ocenę pozytywną uzasadnia w szczególności wykonanie wydatków budżetu państwa w 2019 r. na poziomie 96,7% planu po zmianach oraz wydatków w zakresie budżetu środków europejskich na poziomie 97,3% planu po zmianach. Ponadto zostały osiągnięte zakładane cele przy realizacji trzech wieloletnich programów krajowych oraz zadań objętych programami operacyjnymi dofinansowywanymi ze środków europejskich. Na podstawie wytypowanej do badania próby wydatków, stwierdzono, że były one wykonywane z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonymi w ufp i aktach wykonawczych.

Jednakże, w przypadku wystąpienia zmian w programach wieloletnich, wprowadzających formalne ograniczenia korzystania ze środków budżetowych, zdaniem NIK, mając na uwadze skuteczność i racjonalność wykonania budżetu państwa, zasadnym jest dokonywanie przez Ministra blokad środków w części budżetowej oraz informowanie Ministra Finansów o niewykorzystywaniu tych środków w budżecie danego roku.

³¹ STCW - Międzynarodowa konwencja o wymaganiach w zakresie wyszkolenia marynarzy, wydawania im świadectw oraz pełnienia wacht, sporządzona w dniu 7 lipca 1978 r. w Londynie (Dz. U. z 1984 r. Nr 39, poz. 201 ze zm.).

3. Sprawozdawczość

3.1 Sprawozdania

Opis stanu faktycznego

Kontrolą objęto sporządzanie rocznych sprawozdań za 2019 r. przez dysponenta części 21 – Gospodarka morska i sprawozdań jednostkowych MG MiŻŚ:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację WPR³² (Rb-28 Programy),
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację WPR (Rb-28 UE),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1) oraz sprawozdań w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2019 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części 21 na podstawie sprawozdań jednostkowych (własnych i podległych jednostek). Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych BDG (dysponenta III stopnia) były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzonych sprawozdań³³. Sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym, stosownie do przepisów rozporządzeń Ministra Finansów w sprawie: sprawozdawczości budżetowej, sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych, a także sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym³⁴.

(dowód: akta kontroli str. 96-97, 236-292, 322-325, 391-438, 490-514-551, 999-1061)

Stwierdzone nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sporządzone przez kontrolowaną jednostkę sprawozdania budżetowe i sprawozdania w zakresie operacji finansowych. Dane wykazane w badanych sprawozdaniach były prawidłowe, a przyjęte mechanizmy kontroli zarządczej w obszarze sprawozdań budżetowych zapewniały w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania tych dokumentów, w tym sprawozdań z budżetu środków europejskich oraz sprawozdań w zakresie operacji finansowych.

³² Wspólna Polityka Rolna.

³³ Zasady kontroli zarządczej w tym obszarze wdrożono zgodnie z *instrukcją o obiegu dokumentów* i polegały na sprawdzaniu zgodności sprawozdań z planem finansowym i ewidencją finansowo-księgową.

³⁴ Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2019 poz. 1393). Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1773). Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym (Dz. U. z 2018 r. poz. 1793 ze zm.).

V. Uwagi i wnioski

Przedstawiając powyższe oceny wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, nie formułuje uwag i wniosków.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie³⁵ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Prezesa Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Najwyższa Izba Kontroli informuje, że wystąpienia pokontrolne po kontroli wykonania budżetu państwa w 2019 r. stanowią podstawę sporządzenia *Analizy wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2019 r.*, której terminowe przedłożenie jest obowiązkiem Najwyższej Izby Kontroli określonym w art. 226 ust. 2 Konstytucji. Realizacja ustrojowego obowiązku Najwyższej Izby Kontroli w stosunku do Sejmu, umożliwiającą dochowanie przez Sejm terminu określonego w art. 226 ust. 2 Konstytucji, stanowi realizację ważnego interesu społecznego. Wobec powyższego, na podstawie art. 15zżs ust. 4 pkt 2 w zw. z ust. 1 pkt 10 i ust. 7 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych³⁶, organ kontrolowany zobowiązany jest w terminie określonym w art. 54 ust. 1 ustawy o Najwyższej Izbie Kontroli, wnieść zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego albo poinformować w tym terminie o niewniesieniu zastrzeżeń.

Warszawa, dnia 9 kwietnia 2020 r.

Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli
Tadeusz Dziuba

.....
podpis

³⁵ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłoszenie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonego kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem) w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na ww. adres mailowy.

³⁶ Dz.U. poz.374, 567 i 568